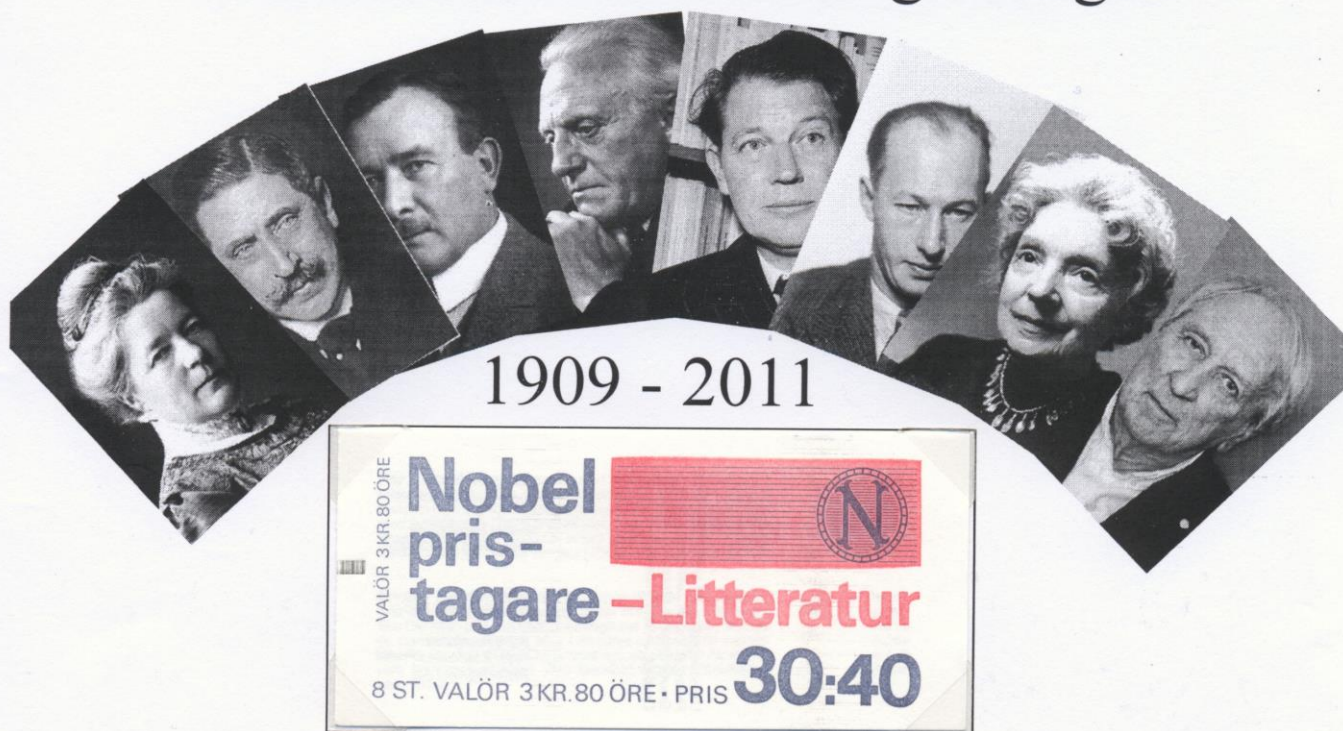

Sveriges Nobelpristagare i litteratur i den svenska frimärksutgivningen

Uppläggning

Exponatet har lagts upp med författarna i kronologisk ordning, dvs i den ordning de erhöll Nobelpriset i litteratur med början 1909 fram till år 2011. Frimärksutgåvor som är kopplade till de olika författarna presenteras sedan med utgivningsdatum enligt Facit.

Exponatets syfte

Syftet med exponatet är att med endast en ram försöka göra en sammanställning över de svenska nobelpristagarna i litteratur, som på något sätt ihågkommit vid den svenska frimärksutgivningen. Totalt har åtta svenska skalders erhållit priset, men flera av dem har blivit ihågkomna med frimärken vid flera tillfällen.

Observera att många av de svenska skalderna naturligtvis även har förekommit på utländska märken, men detta exponat belyser endast en svenska frimärksutgivningen.

Urval av material

Av varje frimärke presenteras endast en typ, dvs annan tandning eller parkombinationer har inte medtagits. I övrigt har försök gjorts för att medtaga vykort, porträtt, FDC m m för att få exponatet mer levande.

Frimärksutgåvor

Den första utgåvan av svenska frimärken kom år 1855, men det var först år 1958, som den första Nobelpristagaren kom på ett svenskt frimärke, och det var inte oväntat Selma Lagerlöf i samband med 100-årsminnet av hennes födelse. Året därpå uppmärksammades Verner von Heidenstam av samma anledning, men sedan har det faktiskt varit ganska tunnsått med märken.

Den senaste pristagaren, Tomas Tranströmer, avbildades på frimärke två år efter det att han mottog Nobelpriset 2011.

Forskning

Till varje person finns en enkel redovisning av skaldens levnadstid med föräldrar, antal syskon, giftermål och barn.

Dessutom har det väsentligaste ur skaldens produktion angivits.

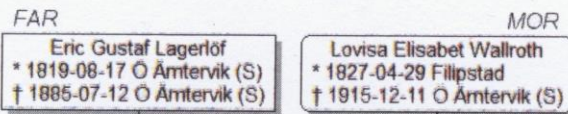
Källor

Facit Special 2017.
Svenska kyrkböcker.
Genealogiska föreningens klipparkiv.

Börje Hillfelt, Jönköping.

1909

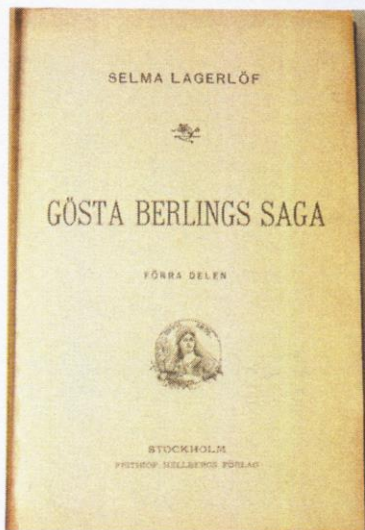
Selma Lagerlöf (1858 – 1940)

Selma Lagerlöf
 * 1858-11-20 Ö Amtervik (S)
 † 1940-03-16 Ö Amtervik (S)

Selma hade fem syskon
 varav en syster dog i späid ålder.
 Selma förblev ogift.

Kopia av foto
 Pressens Bild/TT

Lagerlöf debuterade 1891
 med *Gösta Berlings saga*.
 Bland Lagerlöfs övriga stora verk
 kan nämnas *Jerusalem* (1901-02),
Herr Arnes penningar (1904),
Nils Holgersson underbara resa
 (1906-07), *Körkarlen* (1912) och
Kejsaren av Portugallien (1914).
 Selma Lagerlöf erhöi nobelpriset
 i litteratur 1909 och blev som
 första kvinna invald i
 Svenska akademien 1914.

Kopia av klipp ur SvD 18/3 1940

Första gången det kom ut frimärken med Selma Lagerlöf
 var i samband med 100-årsminnet av hennes födelse.

Utgåva 20 nov 1958

Sedan kom ett märke i serien "Svenska sagor" 1969
 med en bild ur *Nils Holgersson underbara resa*.

Utgåva 17 nov 1969

Även i serien Nobelpristagare 1969 finns
 Selma Lagerlöf med på ett av märkena.

Utgåva 10 dec 1969

1909

Selma Lagerlöf (1858 – 1940)

Redan 1971 var det dags för ett nytt frimärke med anknytning till Selma Lagerlöf. Det var en skiss av Nils Holgersson på tamgåsens rygg ur *Nils Holgersson underbara resa*. Märket kom på papper både med och utan fluorescens.

Utgåva 10 nov 1971

Paul Heckscher 2487

Selma Lagerlöfs
fosterson
Nils Holgersson död
Byggmästare Nils Holgersson, Coal Valley, Illinois, USA, har avlidit 84 år gammal.
Han föddes i Enköping, son till en skräddare. Selma Lagerlöf tog hand om honom som liten. Men boken om Nils Holgersson var redan skriven, så han var inte dess förebild. Efter att ha genomgått Tärna folkhögskola, for han 1922 till USA. Han återvände till Sverige i mitten av 1930-talet. 1941–48 var han bosatt och verksam som byggmästare i Köping med omnejd, men slog sig sedan på nytt ner i USA. Närmaste anhöriga är maka Vera, sonen Nils Holger med maka Vera, barnbarn och systemen Bertha Thorsell, Stockholm.

Kopia av klipp ur DN 14 dec 1985

I en utgåva 1981 om Svensk filmhistoria finns två märken med filmscener ur *Körkarlen* respektive *Gösta Berlings saga*.

Utgåva 10 okt 1981

Ett märke i serien Filmen 100 år 1995 har en sekvens ur *Herr Arnes penningar*.

Utgåva 7 okt 1995

1909

Selma Lagerlöf (1858 – 1940)

Paul Heckscher
P.H. 1938

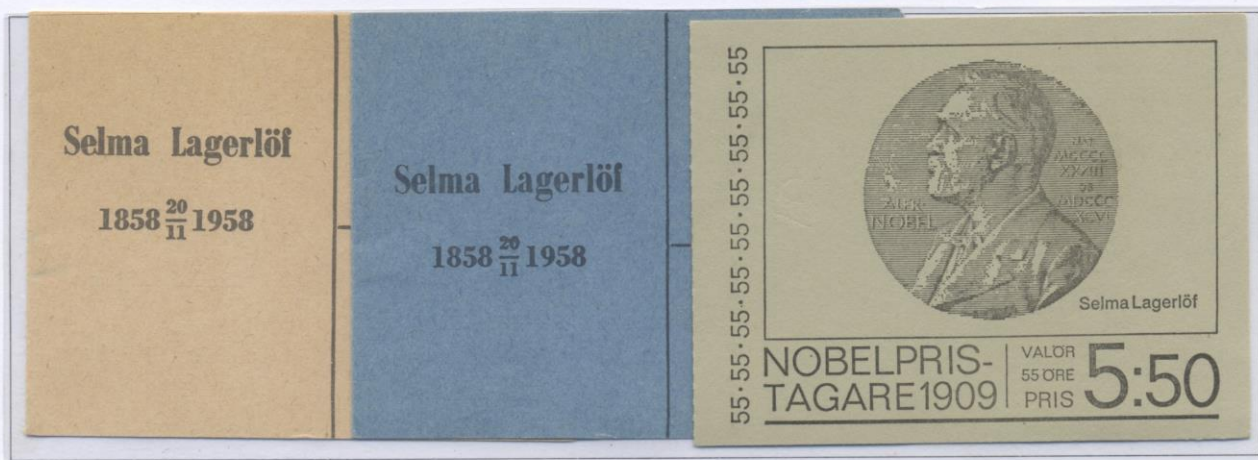
Robert Hansson
Bokhandel, Sunne
Fotografi 32204

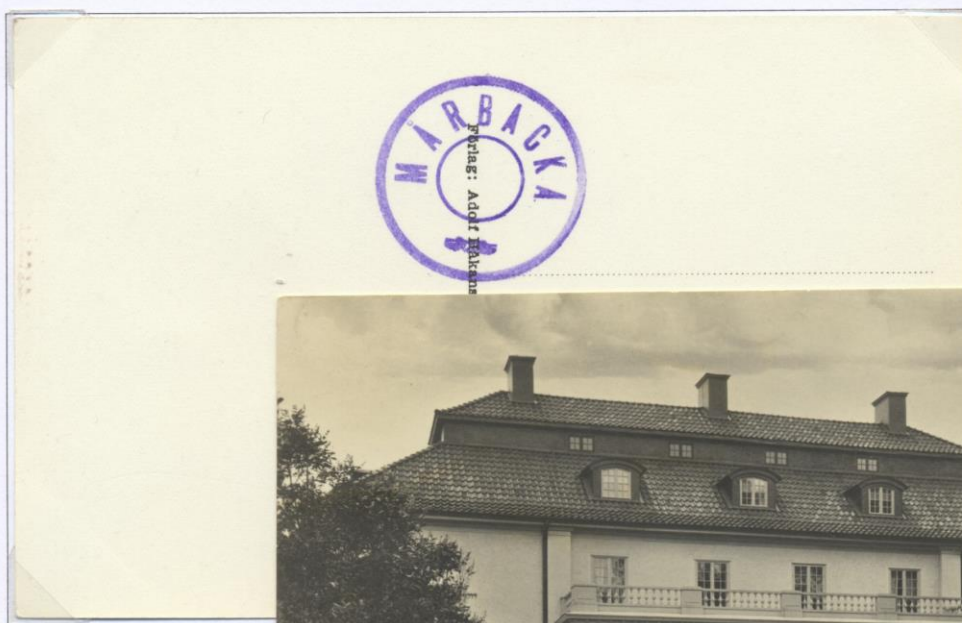
Adolf Håkansson
Bokhandel, Sunne

1909

Selma Lagerlöf (1858 – 1940)

Häftesomslag 1958 och 1969

Adolf Håkansson's
Bokhandel, Sunne

Postgången kort
Adolf Håkansson's
Bokhandel, Sunne

Märbacka, (Selma Lagerlöfs hem.)

1916

Verner von Heidenstam (1859 – 1940)

FAR MOR

Nils Gustav von Heidenstam
* 1822-06-02 Ronneby (K)
† 1887-06-02 Hedv Eleonora

Magdalena Charlotta Rütterskjöld
* 1837-05-18 Hammar (T)
† 1917-03-02 Hedv Eleonora

Kopia av målning av Johan Krouthén

Carl Gustaf Verner von Heidenstam
* 1859-07-06 Hammar (T)
† 1940-05-20 Västra Ny (E)

Verner hade inga syskon.

Verner gifte sig tre gånger:
1880 med Emilia Uggle (1856-1938),
1896 med Olga Wiberg (1874-1951) och
1903 med Greta Sjöberg (1866-1966).
Verner blev far till en son
i ett fjärde förhållande.

Kopia av klipp ur SVD 21/5 1940

Heidenstam debuterade med diktsamlingen *Vallfart och vandringsår* (1888). I hans historiska författarskap kan nämnas *Karolinerna* (1897-98), *Heliga Birgittas pilgrimsfärd* (1901) och *Ett folk* (1902), som innehåller dikten *Sverige* (tonsatt av Stenhammar). Dessutom skrev han för skolbruk läseboken *Svenskarna och deras hövdingar* (1908-10). Heidenstam erhöLL nobelpriset i litteratur 1916.

Häftesomlag (15 öre) 1959

I samband med 100-årsminnet av Heidenstams födelse kom en utgåva med två frimärken i två olika valörer

Utgåva 6 juli 1959

I Postens serie över ihågkomst av Nobelpristagare 60 år efter utnämmandet utkom 1976 frimärken i två valörer av Heidenstam med Omberg och Vättern i bakgrunden.

Utgåva 17 nov 1976

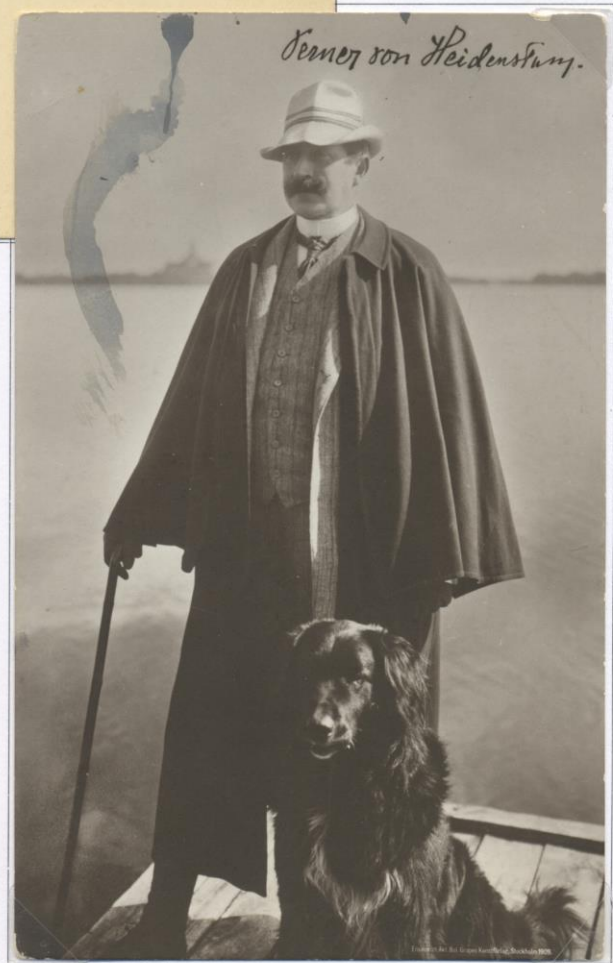
1916

Verner von Heidenstam (1859 – 1940)

Postgången nyårshälsning 1915 med en dikt av Heidenstam Axel Eliassons Konstförlag.

Heidenstams namnteckning på båda korten.

Akt.bol. Grapes Konstförlag, Stockholm 1909

Foto & Förlag A. Reiner, Mjölby

1916

Verner von Heidenstam (1859 – 1940)

Hästholmen 5.6-95.
Hej!
Sitter nu och fikar
i Hästholmens kamm
i solskenet och njuter.
Vi har haft sol i 3 dagar
nu. Ha-ha. Har sett
många industrier i Motula.
Många industrier i Motula.

B

Jordgubbar 335
SVERIGE
Nobelpristagare i litteratur

Verner von Heidenstams
Övre lid

Finans expert

MIELSON
GENEVA
0430/02 98

E. Danielson AB,
Genevad
nr 20804

Axel Eliassons
Konstförlag
1496.

Okänt förlag

1916

Verner von Heidenstam (1859 – 1940)

Albert Bonniers förlag

Accke: Porträtt af Verner von Heidenstam.

Porträtt tecknat på Naddö 1911 av
J.A.G. Accke (1859-1924). Tydén's
Konstförlag

Okänt förlag

1931

Erik Axel Karlfeldt (1864 – 1931)

FAR

Erik Eriksson
* 1838-01-07 Folkäma (W)
† 1889-07-22 Folkäma (W)

MOR

Anna Jansdotter
* 1830-07-31 Folkäma (W)
† 1904-06-07 Uppsala

Kopia av foto
från år 1931

Erik Axel Karlfeldt
* 1864-07-20 Folkäma (W)
† 1931-04-08 Folkäma (W)

Karlfeldt hade tre bröder, varav en dog i späda ålder.

Karlfeldt gifte sig 1916 med Gerda Holmberg (1883-1981).
Makarna fick två söner och två döttrar.

Karlfeldts sex stora diktsamlingar är *Vildmarks- och kärleksvisor* (1895),
Fridolins visor (1898), *Fridolins lustgård* (1901), *Flora och Pomona* (1906),
Flora och Bellona (1918) och *Hösthorn* (1927)
Karlfeldt erhöill nobelpriset i litteratur postumt 1931.

I samband med 100-årsminnet av Karlfeldts födelse
gav Posten ut frimärken i två valörer 3 feb 1964.

Tre svenska nobelpristagare i litteratur
uppmärksammades på frimärken år 1994
nämligen Karlfeldt, Johnson och Martinson.

Utgåva 11 nov 1994

1931

Erik Axel Karlfeldt (1864 – 1931)

Erik Axel Karlfeldt

1864 20/7 1964

"Filateli-stämpel"
på 100-årsdagen
av Karlfeldts födelse

1951

Pär Lagerkvist (1891 – 1974)

FAR

Anders Johan Lagerkvist
* 1853-03-13 Blådinge (G)
† 1947-11-03 Öja (G)

MOR

Johanna Magnusdotter
* 1854-05-11 Öja (G)
† 1923-01-20 Växjö

Kopia av foto
(Nobelstiftelsen)

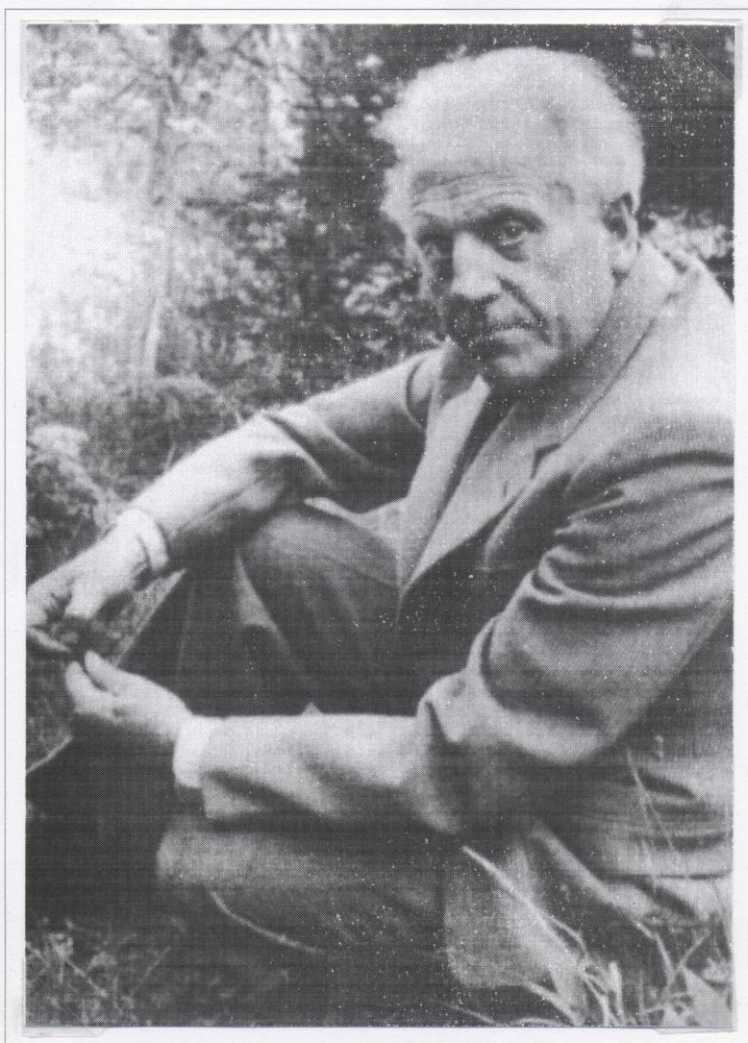
Pär Fabian Lagerkvist
* 1891-05-23 Växjö
† 1974-07-11 Lidingö (B)

Pär hade sex äldre syskon.

Pär gifte sig 1918 med Karen Sørensen
och fick med henne en dotter.

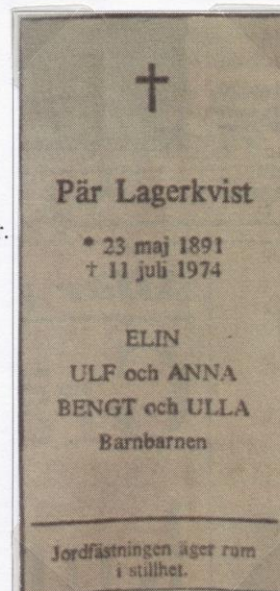
Pär gifte sig 1925 med Elaine Hallberg
(1891-1967) och fick med henne två söner.

Lagerkvist skrev i tidiga år en hel del dikter och noveller, men är väl mer känd för sin senare produktion såsom *Gäst hos verkligheten* (1925), *Bödeln* (1933), *Dvärgen* (1944), *Barabbas* (1950), och *Ahasverus död* (1960). Lagerkvist erhöll nobelpriset i litteratur 1951.

Kopia
av
vykort

Foto: Lennart Nilsson 1964
Tryck: PR-Offset AB, Mölndal
Serien Svenska Författare 10:16

Kopia av klipp ur SvD 13/7 1974

Ett motiv ur *Gäst hos verkligheten*, där Pär och fadern åker tralla vid Gemla, Småland. Efter trägravyr av S Ljungberg.

Utgåva 9 sep 1981

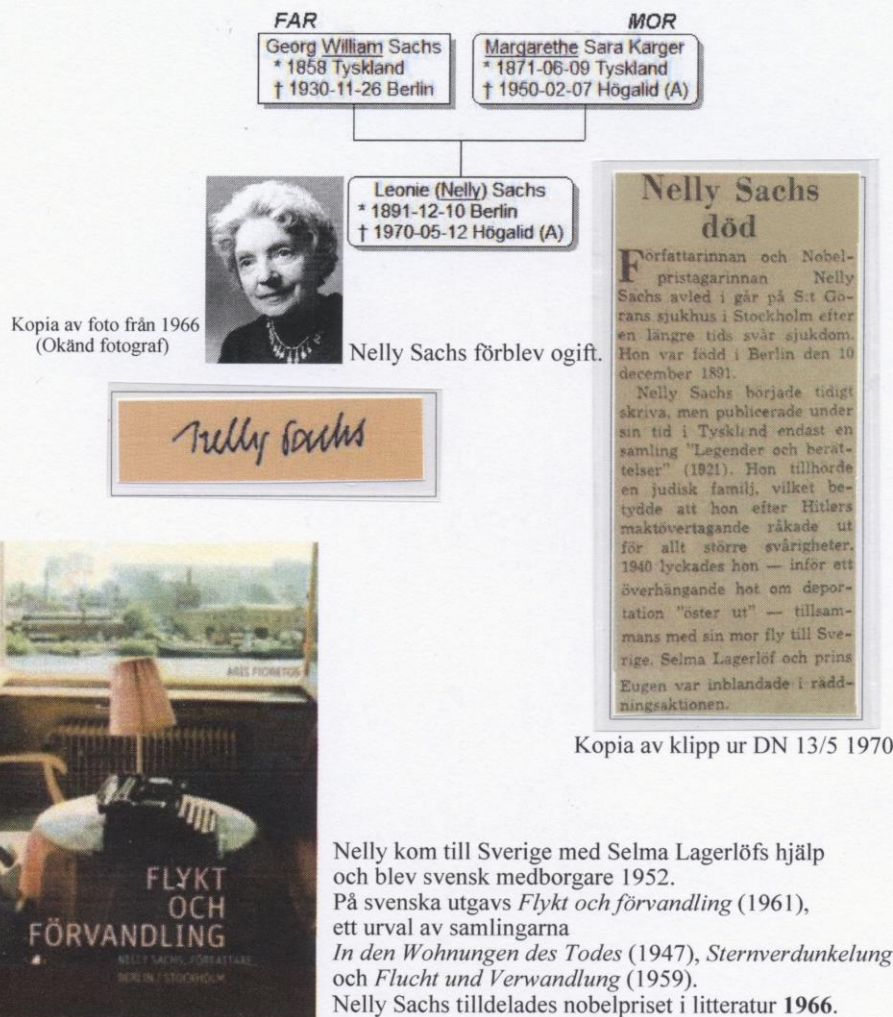
I serien Nobelpristagare i litteratur från 1990 finns Lagerkvist med på ett av märkena.

Utgåva 27 nov 1990

1966

Nelly Sachs (1891 - 1970)

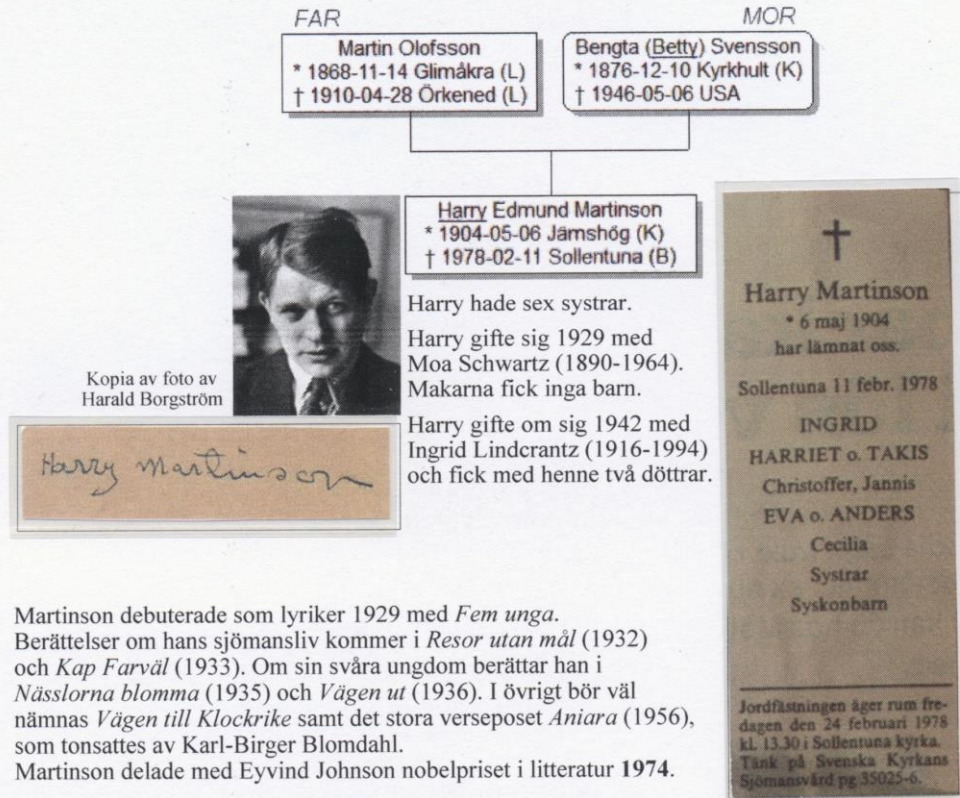
År 2000 utkom två märken med motiv av nobelpristagare i litteratur. Det var Nelly Sachs och Wislawa Szymborska.

Utgåva 7 okt 2000

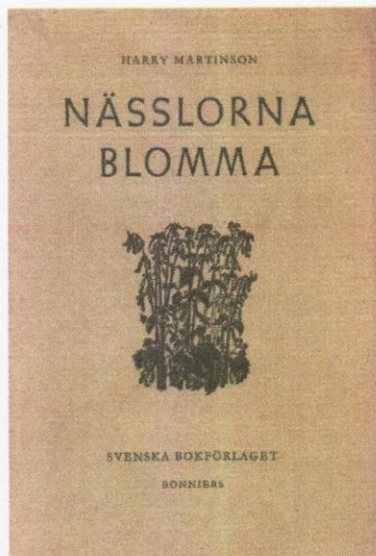
1974

Harry Martinson (1904 - 1978)

Martinson debuterade som lyriker 1929 med *Fem unga*. Berättelser om hans sjömansliv kommer i *Resor utan mål* (1932) och *Kap Farväl* (1933). Om sin svåra ungdom berättar han i *Nässlorna blomma* (1935) och *Vägen ut* (1936). I övrigt bör väl nämnas *Vägen till Klockrike* samt det stora verseposet *Aniara* (1956), som tonsattes av Karl-Birger Blomdahl. Martinson delade med Eyvind Johnson nobelpriset i litteratur 1974.

Kopia av klipp ur SvD 16/2 1978

I serien "Musik i Sverige" från 1983 finns ett märke med anknytning till Harry Martinson. Det är en scen ur operan *Aniara*.

Utgåva 1 okt 1983

Tre svenska nobelpristagare i litteratur uppmärksammades på frimärken år 1994 nämligen Karlfeldt, Johnson och Martinson.

Utgåva 11 nov 1994

1974

Eyvind Johnson (1900 – 1976)

FAR

Olof Petter Jonsson
* 1851-02-12 Bro (S)
† 1915-11-14 Överuleå

MOR

Sevia Gustafsdotter
* 1866-10-15 Fridlevstad (K)
† 1942-11-29 Överuleå

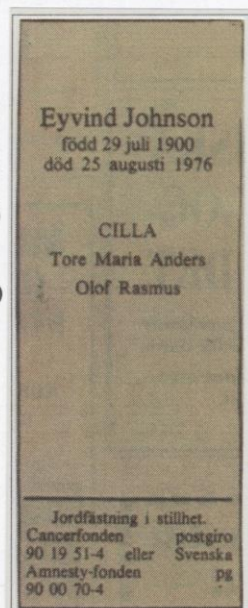
O Edvin (Eyvind) V Johnson
* 1900-07-29 Överuleå
† 1976-08-25 Oscar (A)

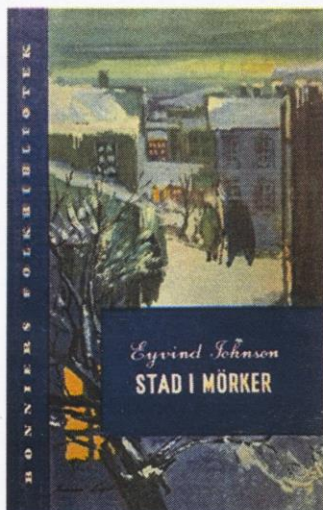
Kopia av foto
av Jan de Meyere
ca 1930

Eyvind hade tre halvsyskon
och fyra syskon.

Eyvind gifte sig 1927 med
Aase Christoffersen (1900-1938)
och fick med henne en son.
Eyvind gifte om sig 1940 med
Cilla Frankenhauser (1911-2002)
och fick med henne två barn.

Kopia av klipp ur SvD 2/9 1976

Johnson debuterade med novellsamlingen *De fyra främlingarna* (1923),
men genombrottsboken blev *Stad i mörker* (1927). Efter kriget inledde
hanlång svit av historiska romaner med *Strändernas svall* (1946).
Bland hans senare verk kan nämnas *Hans nådes tid* (1960).
Johnson erhöll 1974 nobelpriset i litteratur tillsammans med H Martinson.

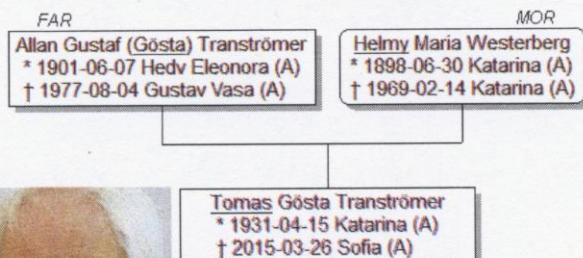
Tre svenska nobelpristagare i litteratur
uppmärksammades på frimärken år 1994
nämligen Karlfeldt, Johnson och Martinson.

Utgåva 11 nov 1994

2011

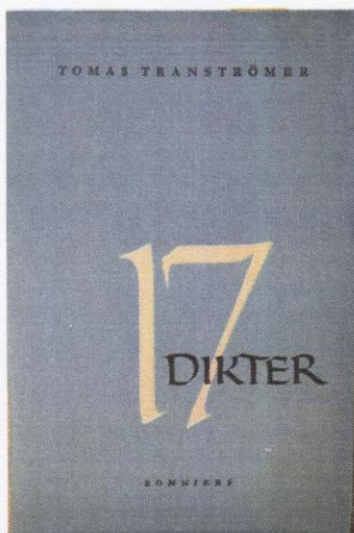
Tomas Tranströmer (1931 - 2015)

Kopia av foto av Jurek Holzer

Tranströmer hade två halvsyskon från faderns andra äktenskap.

Tranströmer gifte sig 1958 med Monica Bladh (f 1939). Makarna fick två döttrar.

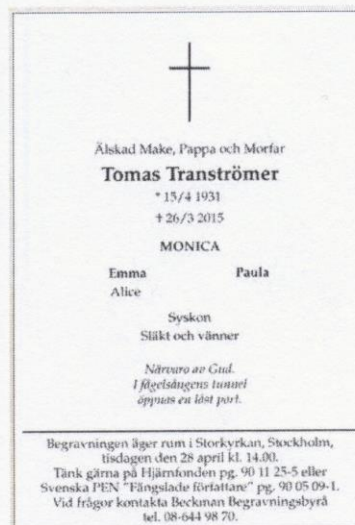
Kopieklipp av debutsamlingen

Tranströmer räknas till de s k 50-talspoeterna och debutsamlingen var *17 dikter* (1954).

Bland övriga verk kan nämnas *Klanger och spår* (1966) och *För levande och döda* (1989) samt senare verk som *Sorgegondolen* (1996) och *Den stora gåtan* (2004).

Tranströmer var även en begåvad musiker.

Tranströmer tilldelades Nobelpriset i litteratur år 2011.

Kopia av klipp ur DN maj 2015

År 2013 utkom två frimärken med anknytning till vår senaste nobelpristagare, dels ett porträtt av Tranströmer och dels ett notblad.

Utgåva 14 nov 2013